

PAUL VAN LEEUWEN:

‘Boeken, kwekers en collega’s’

Wat is nodig om te doen wat je doet? Geld, mensen, maar vooral kennis. Welke kennis is belangrijk, hoe sla je kennis op, wat deel je er van met anderen? Vragen en antwoorden in de serie Kennis. In deze derde aflevering Paul van Leeuwen, senior onderzoeker bij PPO in Lisse.

Paul van Leeuwen: ‘Door alles te delen kon de sector snel vooruitkomen’

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: René Faas

Bloembollen waren er altijd al, vanaf zijn vroegste jeugd. Lange tijd had de vader van Paul van Leeuwen een eigen kwekerij. Begin jaren zeventig deed hij het bedrijf van de hand en ging hij werken bij Van Tubergen in Haarlem, een bedrijf waar bollen uit alle windstreken werden geteeld en verhandeld. Die bijzondere bolgewassen vormen de rode draad in zijn werkzame leven. “Thuis hadden we een hobbykasje waar mijn vader van alles in kweekte. Ik heb in de zomer ook op de kwekerij bij Van Tubergen gewerkt, waar ze in de kas bijzondere gewassen als Gloriosa en Achimenes hadden. Daar kwam ik in aanraking met diverse onbekende gewassen.”

Na de Hogere Tuinbouwschool in Utrecht kwam Paul van Leeuwen terecht bij het Proefstation voor de Sierteelt in Aalsmeer. Daar ging het vooral om houdbaarheidsonderzoek aan allerlei snijbloemen. “De bloemenveilingen wilden daar meer inzicht in hebben om de kwaliteit te verbeteren, en dus was dit onderzoek belangrijk. Het was net de tijd waarin voorbehandelingsmiddelen op de markt kwamen. Heel dynamisch. Ik bleek echter allergisch te zijn voor bepaald stuifmeel, en dus ging ik op zoek naar een andere baan. Dat werd het toenmalige LBO, waar een vacature was voor onderzoeker bijzondere bolgewassen. Dat sprak mij erg aan.”

DRIE PIJLERS

Een veelheid aan gewassen en een grote diver-

siteit aan onderzoeksvragen trok de afgelopen decennia aan hem voorbij. En telkens is er weer een begin van een nieuw project. Hoe gaat dat in zijn werk? Volgens Van Leeuwen rust het verzamelen van kennis altijd weer op drie pijlers. “Ik begin altijd met te kijken in ons archief. Wat is er al bekend, wie heeft er al eerder onderzoek aan gedaan, en zijn er gewasverslagen waar iets in staat? Ook boeken en tijdschriften zijn daarbij van belang, en tegenwoordig natuurlijk internet. Omdat alle voorstellen voortkomen uit praktijkvragen is de kweker ook een belangrijke bron van informatie. Dat is een niet te onderschatten bron van kennis. De kweker teelt zo’n gewas vaak al jaren en weet echt heel veel. De derde pijler vormen de collega’s. Wat altijd de kracht van destijds het LBO en nu PPO was en is, is het benutten van elkaars expertise. Dat gaat verder dan alleen Lisse, ook op andere locaties van WUR is kennis voorhanden. Wat ik zelf een mooi voorbeeld vind, is het nieuwe kookonderzoek aan tulp vanwege stengelaltje. Dat is al in de jaren zestig gedaan. De conclusie toen was: geeft te veel schade, en dus werkt het niet. Met een aantal collega’s hebben we hier nog eens over gediscussieerd, en zagen we toch mogelijkheden om aan de slag te gaan. En nu werkt het toch. Dat vind ik mooi.”

MINDER DELEN

Dat in het collectief gefinancierd onderzoek de tijd verandert ervaart Paul van Leeuwen in toenemende mate. “De tijd van de studiegroepen in de bollensector en van de NTS, het huidige LTO Groeiservice, waar alles met elkaar werd gedeeld, ligt achter ons. Door alles te delen kon je als sector snel vooruit komen. Nu dat vaak niet meer zo werkt, zou je kunnen vaststellen dat er sprake is van een remmend effect, al zal dat niet voor alle bedrijven opgaan. Een aantal zal het ook als een kans zien om zich te onderscheiden.”

BLIJVEN LEREN

Naast het onderzoek aan bijzondere bolgewassen is de afgelopen jaren zijn werk breder geworden. Hij is bij PPO nu ook verantwoordelijk voor het diagnostische onderzoek, en werkt sinds kort in samenwerking enkele dagen per week bij Naktuinbouw in Roelofarendsveen, eveneens bij diagnostiek. “Ook dit vind ik erg interessant. Het is weer een hele nieuwe bron van kennis, waar ik nog dagelijks van leer. Het mooie van het werk bij Naktuinbouw is dat je weer eens bij een ander bedrijf kijkt. Dat is voor mij echt een bron van inspiratie. Je bent nooit te oud om te leren.”